

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld, .. xxxx 2025

Binnen de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de minister van Buitenlandse Zaken over de geannoteerde agenda van 3 oktober 2025 voor de Raad Buitenlandse Zaken van 20 oktober 2025 (Kamerstuk 21501-02, nr. 3260), de kabinetsreactie van 25 september 2025 op het CAVV-advies 'Internationaalrechtelijke vraagstukken rond de kwalificatie van de Holodomor als genocide' (Kamerstuk 36800-V, nr. 9), de kabinetsreactie van 18 september 2025 op het verzoek van het lid Van Baarle over het recente rapport van de 'Independent International Commission of Inquiry (CoI) on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel' over het handelen van Israël in de Gazastrook (Kamerstuk 23432, nr. 603) en het BNC-fiche van 4 juli 2025 inzake een Mededeling over de Zwarte Zee (Kamerstuk 22112, nr. 4099).

De op 13 oktober 2025 aan de minister toegezonden vragen en opmerkingen zijn met de door de minister bij brief van ... toegezonden antwoorden hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Klaver

De griffier van de commissie,
Westerhoff

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Vragen en opmerkingen van het lid van de Volt-fractie

II Antwoord / Reactie van de minister

III Volledige agenda

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken van 20 oktober 2025. Zij hebben hierbij nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA volgen nauwgezet het hoopvolle nieuws uit Israël en de Palestijnse Gebieden. Het staakt-het-vuren biedt een kans voor duurzame vrede en gerechtigheid. Is het kabinet inmiddels op de hoogte gebracht van de verdere uitwerking van het vredesplan? Deze leden zijn van mening dat Nederland en Europa blijvende druk moeten zetten op partijen om bij te dragen aan duurzame vrede en gerechtigheid. Daarom horen zij graag van

de minister of de huidige kabinetslijn inzake sancties ten aanzien van alle partijen onveranderd blijft en, zo nee, waarom en op welke punten het kabinet haar standpunten heeft gewijzigd. Ook horen de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA graag wat de inzet van het kabinet is bij de conferentie over de wederopbouw van Gaza in Caïro.

De minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp schrijven in hun brief van 10 oktober 2025 dat de medische evacuaties van kinderen uit Gaza eind oktober of begin november zullen worden uitgevoerd. Ziet de minister manieren om deze evacuaties te versnellen, zodat kinderen met urgente zorgbehoefte in Nederland kunnen worden geholpen?

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA volgen aandachtig de ontwikkelingen rondom de Russische agressieoorlog in Oekraïne en de daaruit voortvloeiende dreigingen richting het Europese continent. Verwacht de minister dat er bij de Raad Buitenlandse Zaken besluiten worden genomen over een gezamenlijke reactie op de huidige dreiging van Russische en aan Rusland gelieerde drones op Europees grondgebied? Worden de mogelijkheden tot een directe militaire communicatielijn met de Russen besproken? Zo niet, is de minister bereid dit voorstel aan te kaarten? Waarom wel of niet? Het stroomlijnen en verbeteren van bestaande sancties jegens Rusland is daarnaast een belangrijk onderwerp voor de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA. Het voorkomen van omzeiling van handelssancties, zoals momenteel op aanzienlijke schaal vanuit Nederland lijkt te gebeuren, is daarbij een prioriteit van de genoemde leden. Wat is de huidige stand van zaken bij het aanpakken van sanctieomzeiling via Kirgizië? Is de minister bereid om inzicht te geven in de cijfers van Nederlandse export naar Kirgizië? Kan de minister terugkoppelen of hij sinds de beantwoording van de schriftelijke vragen van de leden Piri en Van der Lee op 19 september 2025 nog Nederlandse bedrijven heeft aangesproken op of heeft berispt voor het schenden van sancties middels omzeiling?¹

Ook de snel verslechterende politieke situatie in Georgië gaat de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA aan het hart. Genoemde leden steunen de keuze van het kabinet voor Europese sancties. Het is echter denkbaar dat deze maatregelen nogmaals geblokkeerd worden door enkele lidstaten. Daarom vragen deze leden de minister wat hij van plan is te doen, indien consensus over sancties uitblijft. Zijn er alternatieve wegen, waarmee politieke obstructie kan worden omzeild? Ziet de minister mogelijkheid om met een coalitie van gelijkgezinde lidstaten van de Europese Unie (EU) op zo groot mogelijke schaal bilaterale sancties in te stellen? Aan welke sancties jegens welke actoren en instituties geeft de minister dan de voorkeur? In het geval de minister geen waarde ziet in dit voorstel, vernemen de genoemde leden graag waarom dit het geval is en hoe deze zaak wezenlijk verschilt van de bilaterale sanctionering van individuen uit de regering-Netanyahu in Israël. De minister schrijft verder dat Nederland het maatschappelijk middenveld in Georgië zal steunen via 'een flexibele inzet'. Kan de minister toelichten wat een flexibele inzet in deze context betekent?

Ten slotte noteren de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA dat op 22 oktober 2025 een eerste top plaatsvindt tussen de EU en Egypte. De voornoemde leden zijn benieuwd naar de Nederlandse inzet in het kader van de bescherming van vluchtelingen in Egypte. Is de minister voornemens om het Egyptische maatschappelijke middenveld bij de besprekingen te betrekken? En op welke manier heeft de minister uitvoering gegeven aan de motie-Piri (Kamerstuk 21501-02, nr. 3199) die het kabinet oproept het EU-steunprogramma aan Egypte aan te wenden voor de verbetering van asielprocedures en opvang naar mensenrechtelijke standaarden?

¹ [Antwoord op vragen van de leden Piri en Van der Lee over omzeiling van sancties tegen Rusland via Centraal- Aziatische landen |, aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2025-2026, nr. 20](#)

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de fractie van de VVD hebben met belangstelling kennisgenomen van de stukken ter voorbereiding op de Raad Buitenlandse Zaken van 20 oktober 2025. Zij willen in dit kader enkele specifieke aandachtspunten benadrukken en hebben hier enkele vragen over.

De leden van de VVD-fractie steunen het standpunt van het kabinet dat Nederland Oekraïne politiek, militair en moreel moet ondersteunen in haar strijd tegen de Russische agressieoorlog. Deze leden spreken hun steun uit voor het negentiende sanctiepakket en roepen op om vaart te maken met de implementatie hiervan. In het bijzonder moet het volgende sanctiepakket de Russische schaduwvloot aanpakken, die ervoor zorgt dat Rusland eerdere sanctiepakketten kan omzeilen. Wanneer verwacht de minister dat het negentiende sanctiepakket kan worden geïmplementeerd? Daarnaast lezen de leden van de VVD-fractie dat de Raad de inzet van Russische bevroren tegoeden zal bespreken. Kan de minister aangeven hoe het krachtenveld binnen de Raad eruitziet op dit onderwerp? Deze leden lezen over verschillende voorstellen en beperkingen en vragen daarom wat de positie van het kabinet is ten aanzien van de bevroren tegoeden. Waar kan de herstelling volgens het kabinet voor worden gebruikt? Steunt het kabinet het Duitse voorstel om dit te beperken tot militaire steun of kan de lening ook worden gebruikt voor macro-financiële steun? Hoe kijkt de minister aan tegen de zorgen van Frankrijk dat de garantieverplichting invloed heeft op de kredietwaardigheid?

De leden van de VVD-fractie verwelkomen het bericht dat de nog levende gijzelaars in Gaza zijn vrijgelaten en overgedragen aan Israël. Volgens deze leden is dit een goede stap in de richting om tot een duurzame oplossing te komen voor het conflict. Hoe is de minister van plan binnen de Raad ervoor te zorgen dat de Europese Unie een aandeel kan leveren in de duurzame oplossing van het conflict? De leden van de VVD-fractie zien dat voornamelijk president Trump invloed uitoefent op beide partijen. Hoe kan de Europese Unie volgens de minister het meest effectief bijdragen aan duurzame vrede? De leden van de VVD-fractie onderkennen de noodzaak om snel meer hulp te bieden in Gaza. Als het gaat om een Europese bijdrage aan de wederopbouw van Gaza, hoe gaat de minister ervoor zorgen dat deze hulp terecht komt bij de Gazaanse bevolking en niet bij Hamas? Daarnaast benadrukken de leden van de VVD-fractie het belang dat de Houthis eindelijk op de EU-terrorismlijst worden geplaatst. Kan de minister aangeven waarom dit op dit moment nog niet is gelukt? Hoe ziet de minister het krachtenveld binnen de Raad? Welke Europese partners liggen dwars als het gaat om het plaatsen van de Houthis op deze lijst? Hoe is de minister van plan draagvlak te krijgen voor dit voorstel?

De leden van de VVD-fractie maken zich zorgen om het harde optreden door de Georgische autoriteiten tegen anti-regeringsprotesten in Tbilisi. Deze leden lezen dat naar aanleiding van de politieke situatie in Georgië opnieuw gesproken zal worden in de Raad over het instellen van sancties. Welke sancties worden, naast het visumvrij reizen, het MATRA-programma en persoon-specifieke sancties, overwogen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de Volt-fractie

De leden van de fractie van Volt hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de aankomende Raad Buitenlandse Zaken en hebben de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de Volt-fractie maken zich grote zorgen over de steeds heftiger wordende Russische aanvallen op Oekraïense energie-infrastructuur. Zij horen graag of het kabinet deze

zorgen deelt en hoe de aanvallen geduid moeten worden in aanloop naar de winter. Deze leden vragen tevens of het kabinet daarbij kan ingaan op de mogelijke effecten van deze aanvallen op de rest van Europa, inclusief Nederland. Verder vernemen de leden van de Volt-fractie graag hoe het kabinet de reactie van president Trump duidt over het al dan niet leveren van Tomahawk-raketten aan Oekraïne. Kan het kabinet aangeven wat er gedaan wordt om de levering daarvan doorgang te laten vinden? Deze leden vernemen ook graag hoe het kabinet de uitspraken van (de woordvoerder van) president Poetin duidt, die stelt dat de levering van Tomahawk-raketten een enorme escalatie zou betekenen van NAVO-zijde? De leden van de Volt-fractie zijn van mening dat er maar een partij is die continu escaleert en niet uit is op vrede, namelijk Rusland.

Met betrekking tot het staakt-het-vuren in Gaza horen de leden van de Volt-fractie graag welke stappen het kabinet in de komende dagen wil zien om tot een duurzame vrede te komen. Deze leden zouden in het antwoord graag teruglezen wat er aan Israëlsche zijde moet gebeuren om ervoor te zorgen dat er een duurzame vrede tot stand komt. Is het kabinet van mening dat er uiteindelijk een volledige terugtrekking zal moeten zijn van de *Israel Defense Forces* uit Gaza om een duurzame vrede tot stand te brengen? De leden van de Volt-fractie achten dit van essentieel belang. Ook vernemen de leden van de Volt-fractie graag wat het kabinet nu doet om ervoor te zorgen dat alle sporen van de Israëlsche aanvallen op Gaza van de afgelopen twee jaar beschikbaar blijven voor grondig internationaal onderzoek. Zij horen graag of het kabinet zich daarvoor wil inzetten en, zo ja, hoe. Ook vernemen de leden van de Volt-fractie graag hoe het kabinet zich gaat inzetten voor het erkennen van een levensvatbare Palestijnse staat. Zij vernemen daarbij ook graag hoe het kabinet zich zal verhouden tot de steeds verder uitbreidende illegale nederzettingen op de West Bank, die een levensvatbare Palestijnse staat effectief blokkeren.

II Antwoord/ Reactie van de minister

III Volledige agenda

- minister van Buitenlandse Zaken - Geannoteerde agenda d.d. 3 oktober 2025 voor de Raad Buitenlandse Zaken van 20 oktober 2025 (Kamerstuk 21501-02, nr. 3260);
- minister van Buitenlandse Zaken – Brief d.d. 25 september 2025 over het CAVV-advies ‘Internationaalrechtelijke vraagstukken rond de kwalificatie van de Holodomor als genocide’ (Kamerstuk 36800-V, nr. 9);
- minister van Buitenlandse Zaken – Brief d.d. 18 september 2025 inzake het verzoek van het lid Van Baarle over het recente rapport van de ‘Independent International Commission of Inquiry (CoI) on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel’ over het handelen van Israël in de Gazastrook (Kamerstuk 23432, nr. 603);
- minister van Buitenlandse Zaken – BNC-fiche d.d. 4 juli 2025 inzake een Mededeling over de Zwarte Zee (Kamerstuk 22112, nr. 4099).